

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/5679,Seminarium-Polskie-kino-powojenne-tworcy-i-filmy-Kino-wedlug-Andrzeja-Munka-Wars.html>
13.03.2026, 12:13

Seminarium „Polskie kino powojenne: twórcy i filmy” - „Kino według Andrzeja Munka” - Warszawa, 20 grudnia 2010

20.12.2010

Nowa edycja wykładów „Z kamerą po PRL-u”, przedstawiających wybitnych polskich reżyserów filmowych i ich osiągnięcia artystyczne, na tle ówczesnej rzeczywistości politycznej, społecznej i kulturowej. Spróbujemy opowiedzieć o bardzo różnych zjawiskach charakterystycznych dla powojennego kina polskiego; zarówno tych, które wprost wynikały z polityki kulturalnej tamtego okresu, jak i tych niezależnych artystycznie. Oprócz arcydzieł polskiego kina pokazane zostaną także fragmenty filmów o jednoznacznie propagandowym zabarwieniu. Seminarium adresowane jest do nauczycieli historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, studentów kierunków humanistycznych oraz uczniów wybierających tematy związane z filmem i historią najnowszą do ustnej prezentacji maturalnej z języka polskiego. Proponujemy sześć spotkań w cyklu miesięcznym (październik 2010 - marzec 2011). Każdy wykład ilustrowany będzie pokazem multimedialnym. Udział w seminarium - jako forma doskonalenia zawodowego - zostanie potwierdzony pisemnie.

Miejsce spotkań:

Centrum Edukacyjne IPN „Przystanek Historia” im. Janusza Kurtyki przy ul. Marszałkowskiej 21/25 .

20 grudnia br. odbyło się spotkanie na temat: Kino według Andrzeja Munka

Andrzej Munk miał na swoim koncie kilka socrealistycznych dokumentów, m.in. Kierunek Nowa Huta czy Pamiętniki chłopów, ale już w Kolejarskim słowie i Gwiazdy muszą płonąć (zrealizowanym wspólnie z Witoldem Lesiewiczem), mimo że podejmował tematy charakterystyczne dla tamtej epoki, robił te filmy tak, by przekazać coś od siebie. Potrafił ukazać rzeczywisty wysiłek i radość z dobrze wykonanej „roboty”, a nie tylko socjalistyczne współzawodnictwo pracy i przekraczanie kolejnych norm. Już wówczas było widać, jak silne źródło jego twórczości stanowił lewicowy, socjalistyczny światopogląd, ukształtowany jeszcze zanim stalinizm zaczął wypaczać te pojęcia. Zrealizowany w 1956 r. Człowiek na torze był pierwszym filmem demistyfikującym socrealizm.

Jego filmy podejmują uniwersalne problemy, są pełne filozoficznego namysłu, np. Pasażerka, która stanowi głęboką i oryginalną refleksję nad doświadczeniem totalitaryzmu. Często są jednak tak silnie osadzone w polskiej mentalności, tradycji i kulturze, że w pełni są zrozumiałe tylko dla polskiego widza. Munkowi towarzyszyły gorycz, rozczarowanie i poczucie przegranej całego pokolenia. Stąd brała się nieufność jako fundament spojrzenia na świat. Munk rozprawiał się z naszymi narodowymi mitami i kompleksami, ale nie odrzucał ich bezrefleksyjnie. Nazywany sceptykiem, racjonalistą, realistą, ironistą, czasem - choć niesprawiedliwie - szydercą, był twórcą, w którego filmach zawsze silnie uobecniała się problematyka moralna i filozoficzna, widoczne były także krytyczne podejście do świata, nieufność wobec prawd objawionych i zarazem troska o człowieka.

Pokazane zostały fragmenty następujących filmów: Kierunek - Nowa Huta! (1951), Kolejarskie

słowo (1953), Niedzielnny poranek (1955), Błękitny krzyż (1955), Człowiek na torze (1956), Eroica (1957), Zezowate szczęście (1959), Pasażerka (1961/1963).

Tematy kolejnych spotkań:

- Wojciech Jerzy Has (17 stycznia 2011)
- Stanisław Różewicz (luty 2011)
- Krzysztof Zanussi (marzec 2011)
- Krzysztof Kieślowski (kwiecień 2011)

Wykład:

prof. dr hab. Piotr Zwierzchowski, autor m.in.: *Zapomniani bohaterowie. O bohaterach filmowych polskiego socrealizmu*, Warszawa 2000; *Pęknięty monolit. Konteksty polskiego kina socrealistycznego*, Bydgoszcz 2005; *Spektakl i ideologia. Szkice o filmowych wyobrażeniach śmierci heroicznej*, Kraków 2006; redaktor naczelny rocznika „Blok. Międzynarodowe Pismo Poświęcone Kulturze Stalinowskiej i Poststalinowskiej”.

Koordynator projektu:

Sławomir Stępień, tel. (0-22) 860-70-50, sławomir.stepien@ipn.gov.pl

O dokładnych terminach spotkań będziemy informować na stronie www.ipn.gov.pl pod hasłem „zapowiedzi” oraz drogą mailową.

UWAGA!

Prosimy o potwierdzenie udziału.

ZAJĘCIA SĄ BEZPŁATNE!!!

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)